

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft, félévre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy órára 1 ft. — Az esti kiadás külön küldésért a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., fél-évre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy órára 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj: 6t hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bérletdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésben. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstei és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent. Nyilvántartó cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

A balatonfüredi szeretetházra

adakoztak a kolozsvári rom. kath. főgymnasium igazgatóságához letett 616-ik számú adakozási íven:

A II-ik osztály tanulói közül adakoztak gyűjtő Oldal nép. János 2. osztály főnök utján: Pap Kosztán 10 kr, Muger Péter 20 kr, Kremnitzky Otto 20 kr, Liszka Elemer 50 kr, Scharschmidt Gyula 20 kr, Andrejka István 10 kr, Zareczky Pál 1 frt, Mihály Miklós 20 kr, Láng Ágoston 50 kr, Leményi Sándor 40 kr, Mártini Károly 20 kr, Nemes József 15 kr, Ancsán Gyula 20 kr, Tunamerer János 20 kr, Bertha Mihály 30 kr, Ajtai Ferencz 10 kr, Kocsis Tivador 10 kr, Csenter Kálmán 10 kr, Szabó Antal 10 kr, Szentkirályi Géza 20 kr, Gergely Kálmán 15 kr, la Borda Sándor 1 frt 20 kr, Patyán János 10 kr, Krécsunás Gergely 10 kr, Peglics Tivador 10 kr, Tancz Pál 10 kr, Roska Márton 5 kr, Haraga János 15 kr, Csath Gyula 5 kr, Wertán Pál 1 frt, Zicha Adolf 20 kr, Vecsán János 10 kr, Duka Gyula 15 kr. Összesen 8 frt 50 kr.

Nagy diplomatáink!

(Brrr.) De boldog egy ország ez a Magyarország! Van neki néhány tagból álló szélbalos pártja, s e kevés férfiak sorából is egyszerre kettő magaslik ki, mint kész külügyér, mert Európa nagy cultur államaiban szerzik államférfiai tapasztalataikat, ott végezték a diplomácia nehéz iskoláját úgy, hogy híreik nem fér meg többé Árpád országának szűk határai közt.

Nem nagy áldás-e, ha egy ellenzéki töredék két ily férfival rendelkezik? Hisz a németeknek ez idő szerint csak egy ilyen nagy diplomatájuk van, még is hová vitte ez a nagy ember a Vilmos dolgát — pardon! a német nemzet szent ügyét! Mily magas Olympusra vezetnénk minket is Irányi és Simonyi! Lábaik alatt látnók a vészterhes fellegeket, s míg mások, bőrig áznának, mi kényelmes siesztát tarthatnánk a felsőbb régiókban, a napsugarak élető melegeiben.

Csak az a nagy baj, hogy szélbali profétáink nem mutatják meg az utat, melyen a tündérkertbe feljuthatnánk; azt vélik, hogy mi repülni is tudunk, holott mozdulni se lehet, ha nem tudni: hova, mily irányba induljunk.

Ugy köztünk legyen mondva: azért gomboloznak be e nagy diplomatáink olyan nagyon, mert voltaképen maguk se tudják merre tartanak; erről győzték meg őket a magyar parlament márt. 19-én, midőn egyszerre két különböző oldalról támadták meg a miniszterelnököt tanusítván, hogy ők sem sejtik mit akarnak, hogy pártjuknál sok a vezér, s a hány fő, annyi az értelem, s ép ezért hiányzik az egyértelem.

Például Simonyi azért kárhoztatta a kormányt: miért nem avatkozott be tetteleg a porosz-francia küzdelembe, míg Irányi ép e be nem avatkozást helyesli, s azt rója fel hibául, miért nem járt közbe a kormány diplomatai útton.

Irányi maga elismerte, hogy ezt a kormány háromféle módon tehetné volna: arbitratio, mediatio és a bons offices-ek felajánlása által.

Mint a miniszterelnök feleletében helyesen kiemelte, a magyar-osztrák állam nem állhatott oda ítélő bírának, mert erre egyik fél se kérte fel; így szép halkan ugyan ítéltetett volna önmagában, hanem az érdekeltek nem igen siettek volna magukat ez ítéletnek alávetni.

A közbejárást megkísérteni azért nem lehetett, mert nem vala oly közös alap találatlható, melyet a hadakozó felek tárgyalási, vagy legalább kiindulási alapul elfogadni hajlandóknak mutakoztak volna.

Jó-szolgálatait felajánlani sem állott hatalmában a magyar-osztrák birodalomnak, mert közbejárási alappontot sem találva, honnan vette volna azon föltételeket, melyeket, mint semleges, a sikernek csak legkisebb reményével is ajánlhatott volna mindkét fél elfogadására?

Irányi tehát azt kívánta volna, hogy a mi kormányunk tegye a lehellen lehetővé, a mi bizony nem igen szerény mértéke a követelésnek.

De ennél még többre vélte kötelezettnek kormányunkat Simonyi. Ő azon pártnak egyik vezére, mely egy garast sem akar és szokott adni a hadsereg tartására, s most még is fegyveres beavatkozást látott volna czél-szerűnek. De hát nem tudja-e a bölcs vezér, hogy háboru folytatására kell: pénz, pénz és ismét pénz?! Avagy a mi kormányunknak is bismarcki erényeket imputál, s azt tartja: venni kellett volna a pénzt onnan, a hol találatott, a törvényhozás megszavazását mellőzve.

Igaz, hogy kormányunk sokat tehetett volna népszázlós Madarászunk 40,000 emberével, kivált ha a millió némettel előre „tudatta” volna azt, hogy ezeket is Löhnung és puszka nélkül indítandja a harc színhelyére. Kár volt ezt az expedienst nem használni.

A magyar kormány elnöke azt mondja és pedig a parlament színe előtt, hogy a fegyveres beavatkozástól tartózkodva, s a nemzet képviselőinek óriási többsége

által helyeselt szigorú semlegességhez ragaszkodva „megmentette a sebeiből még alig fellábadt monarchiát a háboru borzadályaitól,” s hogy ezért a politikáért „a jelen és jövő kor előtt” határozottan magára vállalja a felelősséget.

De Simonyi az angol kék könyvből azt is kitalálta, hogy mi csak a muszkától való félelemből húztuk meg magunkat. Ezért ugyan kár volt oly messzire fáradni; erről olvashatott volna a legnagyobb ellenzéki lapban is. A miniszterelnök nem is maradt adós a felelettel. Megmutatta, hogy a legtüzesebb nagy diplomatának frissebb diplomatai titkokkal is szolgálhat.

Legelőször megmagyarázta, hogy félelemből menni háboruba azért veszélyes, mert ily elhatározásra az államnak rendesen akkor jönnek, midőn a pillanat reájok nézve a legrosszabb. Megsugta azt is, hogy Oroszországnak nem volt oka minket sakkban tartani, mert mi harczi vállalatra nem is gondoltunk, hanem az önért és a nemzet erejébe vetett bizalom politikáját követve, dacára az európai események előrelátott bekövetkezendő nagy változásainak, nyugodtan vártuk be a háboru esélyeit.

A harmadik diplomatai titok, a melyre Andrássy Simonyit és Irányit megtanította az volt, hogy „Oroszország még sokkal kevésbé volt” harckészen mint mi; a mi a dolgok jelen állásában is mindnyájunkra nagy vigasz; ép úgy azon „önérzetes” felelet, melyet közös külügyérünk Oroszországgal felszólítására, hogy: „az eljárás homogenitása kedvéért általában ne szaporítsuk fegyveres erőnket” adott, tudatva, miszerint mi „geographicus helyzetünkkel fogva kénytelenek vagyunk (t. i. vollunk) fegyverkezni,” hogy „biztonságunkat megvédehessük, s ha Oroszország ugyanezt akarja tenni, abban a mi részünkről senki ellenünk fordított provocatiót találni nem fog.”

Láthatjuk tehát, hogy Simonyi és Irányi a jövő e külügyére sokat profitiroztak Andrássytól; azt revelatio nélkül is tudták lesz, hogy „Oroszország kezdetől fogva azért határozta (volt) el e háboru folyama alatt semlegesnek maradni, úgy mint mi,” mert remegett készületeinkről; különösen a „tudatás” nagy balemberének 40,000 harcászától.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgőnye.

Feladatott Pesten márt. 23. 11 óra — p. délelőtt. Érkezett Kolozsvárra márt. 23. 12 ó. 2 p. d. u.

Berlin. A párisi és versaillesi kormány között a kompromissum megkötése. Előbbi elismerte az előzetes békefeltételeket. A csapatok visszaindítása Németországba felfüggesztett.

A párisi lázadás.

Páris, márc. 20. A központi bizottmány hivatalos lapot ad ki e czím alatt: „A nemzetörsgé federatív köztársaságának hivatalos lapja.” — A központi bizottmány-nak egy manifestuma azt állítja, hogy az a 215 nemzetörszászólály szabad szavazatából állt elő; visszautasítja a rendzavarás kezdeményezésének vádját. A kormányt az az vádolja, hogy Párist elárulta, a vidéket a főváros ellen felbujtogatta, egy főparancsnokot erőszakolt fel, a nemzetörseget le akarja fegyverezni, Párist meg akarta fosztani fővárosi koronájától. A manifestum ezeket mondja: A bizottmány mérsékletet hirdetett, minthogy soha sem támadásra, hanem védelemre hívott fel, s ezt is a legsúlyos esetben. A párisi községi választások e hó 22-re vannak kitűzve. A bizottság elhatározta, a béke-előzeteknek érvényt szerezni. A departementokba felhívást küldött a vidék és főváros egyesülése végett. Tiszteletben kívánja tartani a saját szabadságát. Reméli, a lapok belátandják, hogy első kötelesség a köztársaság iránti tisztelet. A politikai vétségek és kihágások amnesztialtataknak. A hadsereg állandó haditörvényészei eltöröltetnek. Egy nyilatkozványban az mondatik, hogy márc. 18-ka a nép jogosság napjának fog nevezetni. A bizottmány azt mondja, hogy a két tábornok kivégeztetésében nem volt köze. A város látszólag nyugodt; a boltok azon városrészekben, a hol torlaszok nincsenek, általában nyitva vannak.

A „Crie du Peuple” azt mondja: Nyilatkoztassa magát Páris szabad városnak, — a szabad község magát kormányozván, és a közvetlen uralkodásnak Schweizban érvényre jutott elméletét megvalósítván.

A „Journal de Paris” jelenti: A központi bizottmány tagjai elhatározták, hogy a 20 kerület polgármesterei egyetértésbe helyezik magukat. Ennek folytán azok némiképp független bírói hatalommal ruháztatának fel. Azok első ténye lenne egyetértésben a versaillesi kormánnyal, Saisset admirálnak a nemzetörsgé főparancsnokává kinevezetése.

A torlaszok folyvást állanak. A stratégiai pontokon lévő erősen vannak készítve; bentük az ágyuknak is van hely csinálva. A nemzetörök a 7-ik kerületben és az Eugén-laktanyában 5000 chassépot fegyvert kerítettek kézre löporral együtt. A nemzetörsgé most egészen ur Párisban.

Párisból 19-ről kelt magántudósítások szerint, a fölkelők megszállva tartják a Hotel de Ville-et, a hol a vörös zászló lobog, s mely torlaszok által van körülveve; azonban a közlekedés nincsen megháborítva. 19-én reggel néhány ágyulöves hallatszott, azonban még eddig semmi összeütközés sem jelentetik. Anarchistól s attól félnek, hogy a poroszok Párisba bevonulnak.

Vinoy tábornoka, mely 18-án este a katonai iskolába vonult vissza, 19-kén reggel sorcsapatokkal és csendörsgéggel Versaillesba indult. A nemzetörsgé azon egyedüli katonai erő, mely jelenleg Párisban van. Még eddig, úgy látszik, az utcákon átvonuló zászlóaljok nagy része a külvárosokhoz tartozik.

Torlaszok állanak még fenn bizonyos városrészekben. A többi városrészek nyugodtak, a lakosság szokott módon nyugodtan sétál. Eddigél semmiféle magántulajdon elleni támadás sem jelentetik. A Place Pigallen történt eseményen, s a két tábornok meggyilkoltatásán kívül minden a legnagyobb nyugalommal ment végbe.

A „Constitutionnel” 20-ról ezt írja: Számos nemzetörsoportozatok vitatkoznak az eseményekről a Hotel de Ville előtti téren. Ezen társalkodásokból az tűnik ki, hogy a polgárok érzik a rend helyreállításának szükségét.

A „Gaulois” szerint a párisi követek 20-án összeültek, hogy a lakossághoz forduljanak, s azt a rendekhez való visszatérésre, s a köztársaság oltalmáról való gondoskodásra szólítsák fel.

A „N. Fr. Pr.” márt. 21. párisi sürgönye szerint a német csapatok hazavonulása teljesen beszűntetett. A „Journ. Officiel” 19-ről következő kiáltványt tesz közzé: „Páris nemzetörök! Egy bizottmány, mely központi bizottmány nevet tulajdonit magának, miután bizonyos számú ágyukat kézre kerített, Párist torlaszokkal borította el, a rend védőire tüzelt, foglyokat ejtett, és hideg vérrrel meggyilkolá Lecomte és Thomas tábornokokat. Kik ezen bizottmány tagjai? senki sem ismeri őket. Még azt sem tudná senki megmondani, hogy melyik párthoz tartoznak, hogy vajjon comunisták-e vagy bonapartisták, vagy poroszok vagy ezen háromféle coalitio ügynökei. Bármik legyenek is ők, Párisnak ellenségei, melyet a rablásnak szolgáltattak át; Franciaországnak ellenségei, melyet a poroszoknak adnak martalékul, s a köztársaság ellenségei, melyet a kényuraságnak fognak átszolgáltalni! Az általuk elkövetett utálatos bűntények a mentség minden ürügyétől megfosztják azokat, kik őket követni, vagy nekik magukat alávetni merészelték. Ha ti magotokra akarjátok vállalni a felelősséget ama gyilkosságok- és bűntényekért, melyeket azok el fognak követni, akkor maradjatok honn. De ha szíveteken fekszik a saját becsületekéről s szent érdekeikéről való gondoskodás, egy csoportosuljatok a köztársaság kormánya s a nemzeti gyűlés körül.

Páris, márt. 19. Aláírva a jelenlevő ministerek által. Dufaure, Favre, Picard, Simon, Pothuan, Leflo.

Legújabb táviratok.

Berlin, márt. 20. Az itteni börzén azon hír kering, hogy a brüsseli béketárgyalások a párisi események miatt elhalasztattak; továbbá még azon okok miatt, hogy a szerződés a német csapatok élelmezetése tárgyában nem tartatik meg; a kiutasítási rendelet nem szüntettetett meg és hogy a németek folyvást bántalmaztatnak. Páris ismétli megszállása esetében a hadművelet Montmartrenak St. Denisből való lövetésével fogna megkezdődni. Frigyes Károly herczeg parancsot kapott, hogy azonnal térjen vissza állomására.

Ma a császár elnöklete alatt, Bismarck és Moltke jelenlétében értekezlet volt; erre szűkebb körű tanácskozás következett, melyre a koronaherczég és Frigyes Károly herczeg is meghívtattak. Mint mondják, Páris ismétli megszállásáról lenne szó, a mi el is határozatott az esetre, ha a francia kormány nem lenne elég erélyes és hatalma a forradalmat leverti, és ha a lázadás Párison kívül is el fogna terjedni. Egy ide érkeztet párisi távirat szerint a forradalmi központi bizottmány kinyilatkoztató, hogy Thiers állásáról letéteztet, a bizottmány azt követeli, hogy a nemzetgyűlés Párisba tétesse át.

Iskolaügy Csik-Szépvízen,

s a pénzügyőri szállás.

Csik-Szépvíz, márt. 18. 1871.

Tagadhatatlan, hogy mióta a magyar nemzeti kormány a népnevelés ügyét gondjai alá vette, ország-szerzte szokatlan dimenzióban emelkedik az, s az iskolák községi jellegével a felekezeti és üdvös versenyre sarkallta. Ez állítás valóságát egy-két év tapasztalata bőven igazolja. Azonban akár felekezeti, akár községi jelleggel adjunk iskoláinknak, legközelebből a köz-

ségi előjáróságok buzgalmas közremunkálása biztosíthat kellő sikert — azért, mert a felsőbb intézkedések betűinek ők vannak hivatala a kivételben életet adni.

Csik-Szépvíz községe, mely helyrajzi jelentősége és kereskedelmi állapotánál fogva Csikszék legjelentékenyebb községei közé tartozik, iskolaügyét illetőleg, nem egészen egy év alatt, oly mervü haladást mutat fel, mely még két-három évi hasonló lelkesedés és kitartás mellett a siker teljességét helyezi kilátásba. Nem mondhatni ugyan, hogy az előbbi évek az iskolaügynek szomorú képét nyujtanak, hisz a helyi egyházi előjáróság az adott viszonyokhoz képest eddig is minden követ megmozdított ez ügy érdekében; azonban a buzgalom és törekvés kellő tájékozottság hiányában nem egyszer sisyphusi munkának bizonyult be.

Az 1870. isk. évig 100—150 mindkét nemű tanulóval egy tanító foglalkozott. Mult évi szeptember 28-án, ngos Antalffy Károly kir. tanácsos és tanfelügyelő ur buzdítására, a község egy fő- és egy altanítót választott, s ugyanakkor jónak látta iskoláinak községi jellegét adni. A fiú- és leánytanulókat külön választotta, amazoknak új tantermet rendezvén be, mely berendezés körül s azután is az iskolák mindennemű ügyeiben t. Deak Elek községi bíró ur dícsőre méltó buzgalmat tanusított és tanusit lankadalannul. A kezdetben mindjárt megalakult iskolaiszék minden igyekezettel arra törekedett, hogy az iskolákat benépesítse, s az ennek következtében jelentkezett 113 fiú- és 105 leánytanulónak pontos iskolafeljegyzése felett teljes érdekllyel őrködik. Folyó évi január 2-án tek. Bocskor Mihály főügyész és iskolatanácsos ur elnöklete alatt nótanítót is választottunk, ki a leánytanulókat a rendes tantárgyakon kívül a női kézmunkák- és konyhakertészetben is oktatja.

A tanítói díjazások következők: főtanítónak 300 frt. o. é. azon határozott kötelezettséggel, hogy a nyerezzett kormánysegélyből 400 frt-ra fog emeltetni, a mi meg is történt; altanítónak 245 frt., s mindkettőnek a törvényben körülírt szállás és 15—15 öf fa, melyből az iskolák is fűtendők; nótanítónak 200 frt. és 6 öf fa.

A tanítás 46 haladott-, 67 kezdő fiú- és 105 leánytanulóval három tanteremben folytatattik.

Mindezekben tehát örömdetes haladást jelezhetnénk, ha e fölötti örömminket komolyan nem mérsékelné azon körülmény, hogy tornászati és gyümölcsiskoláinak való helyiséget a központban, hol az iskolák vannak, semmi áron nem szerezhetni. Épen a központban van egy, a revindikált havasokhoz tartozó telek kőház-, istálló- és terjedelmes kerttel. A házbán pénzügyörök laknak; a telek és kert merőben használatlanul és minden kerítés nélkül gunyolják a csökönyös-éjszárát, mely azoknak iskolai használatra való átengedését gátolja.

A község több ízben kérelmezett e helyért, eredmény nélkül, míg a mult őszön a szék bizottmányához azon lekötéléssel folyamodott, hogy átengedés esetében a pénzügyöröknek alkalmas szállásról fog gondoskodni. A szék bizottmánya, miután kiküldött vizsgáló bizottsága által meggyőződött arról, hogy a község által felajánlott szállás tökéletesen megfelel a pénzügyörök igényeinek, az ügyet a kormánytól leendő sikeresítés végett ngos Antalffy K. tanfelügyelő ur kezére bízta.

Ugy halljuk, hogy az itt helyitt állomásozó pénzügyőri főbiztos Lánecz urhoz az átadásról szóló, vagy csak véleményt kérő felsőbb rendelet érkezett; e hallomást meggyőződésé érleli az, hogy nevezett főbiztos ur, a község által pénzügyőri szállásul felajánlott, s most két iskolának helyiségeül és az altanítónak lakásul használt épületet a napokban megvizsgálván, az abban eszköz-lendő átalakításról a k. bíró ural beszélgetett, mit ez készséggel meg is ígért. Sajnálunk, ha a főbiztos ur véleményezése az iskola legfontosabb ügye iránt bűnös közönyösségre mutatna, annál is inkább, mint-hogy a pénzügyöröknek hivatásukhoz mértén a felajánlott szállás minden kifogáson felül áll; az iskolaügy pedig a kérdéses telek, ház és kert nélkül semmikép sem pótolható hátramaradást szenvedne.

Reménylünk, hogy a magas kormány szintügy, mint illető közegei a népnevelés országos fontossága érdekében felül fogják helyezni egyesek fennhéjázó szépsélyn.

Deus non vanum me augurem faxit.

K. Boga Bálint,

községi főtanító és iskolaiszéki jegyző.

Elsass és Lotharingia ujjaszervezésére Bismarck egy tervet dolgozott ki, melyet a német birodalmi gyűlés elé szándékozik terjeszteti, s mely a következő határozatokat foglalja magában: Elsass és Lotharingia szerződésileg a német császárnak engedte-vén át, a német birodalom különálló tartományát fogja képezni, s egy közvetlenül a császár által kinevezendő kormányt fog nyerni, mely a pénzügyre, köznevelésre, egyházi és földmívelési ügyekre terjeszti ki figyelmét. Mint-hogy a bekebelezett terület szűk volta mellett a különministerium felállítására nagy áldozatokkal járna, Strassburg-

Ban, mint tartományi fővárosban helyettes hatóságok állítottak fel, azon közigazg. ágak vezetésére, melyek a közp. kormány kezében hagytak. E helyettes hatóságok a porosz igazság- és keresk. ügyér alá lesznek rendelve. A tartományi törvényszékek megtartják előbbi szervezeteiket. A felebbviteli törvényszék Colmárból Strassburgba helyezték át. A franczia „Code pénal“-t az északnémet pénzügyi törvénykönyv fogja helyettesíteni.

Szamosujvárt, március 18-án 1871.

A t. szerkesztő ur hiszem, hogy tört. enged. hölgyeink védelmére, s nem lesz egyoldalú, mint a „Magy. Polgár“, ki ezt megtagadta.

A „M. Polg.“ 54-ik számában „Purgatorium“, mint szamosujvári levelező jelentkezik, s cikkében a városba helyezendő társas törvényszékekről, másodrosi állomás betöltéséről nagyon is helyes véleményt szellőztet; de a nőegylet alakítására tett felhívási módorát nem tudom érintetlen hagyni.

Az eszme üdvös különösen városunkra nézve, hol a keresetképtelen özvegy, valódi árva igen nagy számmal van; de „Purgatorium“ ur ne tulajdonítsa magának az eszme megpendítését, hanem üsse fel a „Családi Kör“ 1868. évi 1-5-ös számát s olvashatja, hogy hozzá hasonló nagy lelkű, de a gyöngéd nőkel szemben finomabb módorú egyén már évek előtt belátta szükségét a nőegyletnek s intézett is felhívást a könyöről úgy is ismeretes városi hölgyekhez s nem is eredménytelenül; mert azon időben minden jelentékeny kör komolyan foglalkozott az eszme létesítésével, sőt ugyanazon hölgyeink, kikről „Purgatorium“ ur nyilvánosságra hozta a pattannak vissza, még az évben működő előadást tartottak a nőegylet javára, s a bejött összeg ma is termi gyümölcsöt a jövő számára.

Tkts Placintár Dávidné urasszony volt az, ki — bár bokros teendői és családja iránti szeretete minden percét igénylik is — minden barátja keblében szenvedélyt keltett fel a nőegylet alakítása iránt; de akkor sem hiányzott „Purgatorium“-hoz hasonló mérges nyelvek, kik e nemes törekvésében a t. asszonyt akadályozták, ki, hogy a diesvágy gyanujától menekedjék, visszalépett. s így a szenvedély lecsillapult, mint a tengerhab, ha a vihar megszűnik a hullámokat korbácsolni.

Azonban a könyörületesség terén Szamosujvár hölgyei még sincsenek hátra, mert egyet nélkül is jelentékeny adományokat tesznek u. m. árvákat, özvegyeket öltöztetnek fel s vendékelnek meg, varrógépekkel látnak el stb.; de csak a mult farsangi időben is fényes bizonyítványt tettek e tulajdonaikról, mert mlts Simai Gergelne 40 frtot, tek. Placintár Dávidné 6 db. aranyot, tek. Szongott Kristófné 16 frtot, tek. ifj. Bánai Tivadar 2 frtot stb. küldtek a jótékony célú tánczvigalmakra. Kell-e még több példát felhozni az önmagát czáfólo cikik ellen, melyben ugyanazon hölgyekhez intézi kérését „Purgatorium“ ur, kiket előbb könyörteleneknek nevez.

Hölgyeink munkálkodtak és jelenben is fáradoznak nőegylet alakításán, mert felfogják, hogy ha minden jelentékeny társadalmi mozzanat csak tetemes erő által nyerhet lendületet, bizonyára a könyörnek van szüksége, hogy hivi kölcsönös támogatás és tevékenység fejlesztése végett szövetkezzenek; de már azt én is csodálem, hogy mily nehéz némely helyeken az érzelmet valamely üdvös törekvéssé összeforrasztani. Hanem nemeslelkű hölgyeink azért nem sietnek, hogy el ne készenek.

Lovagiatlan zárszavait cikikről névadásra sem méltatom, mert meg vagyok győződve, hogy a t. olvasó közönség hölgyeinket más színekben ismeri; s ha visszavonultak lennének nőink, maga „Purgatorium“ ur volna első, ki elfogultsággal, műveletlenséggel vádolná. E megámadást bosszúból tette, mert hölgyeink irmodoránál még durvabb társalgási módorát nem tűrhették, társalgásukból a Purgatoriumba küldötték, hogy kissé megtisztuljon.

r. l.

UJDONSÁGOK.

N. t. évnegyedes előfizetőinket kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket mielőbb megújítani, nehogy a lap küldésében fennakadás történjék.

Előfizetési feltételek 1871-re:

9 hónapra 1871.	apr.—dec.	8 ft.	—	kr.	o. é.
Félévre	apr.—sept.	5	”	50	”
4 hónapra	apr.—jul.	3	”	80	”
Évnegyedre	apr.—jun.	3	”	—	”
2 hónapra	apr.—maj.	2	”	—	”
Egy órá	aprill.	1	”	—	”

Az esti kiadás külön küldéséért a vidékre:

9 hónapra 1871.	apr.—dec.	1 ft.	10 kr.	o. é.
Félévre	apr.—sept.	—	80	”
4 hónapra	apr.—jul.	—	60	”
Évnegyedre	apr.—jun.	—	40	”
2 hónapra	apr.—maj.	—	30	”
Egy órá	aprill.	—	20	”

A „Kol. Közl.“ szerkesztősége.

— A királyi pár március 20-án megjelent a pesti nemzeti színházban s a „Női harcz“ előadását végig nézték.

— A király pár napi Pesten mulatása alatt Gödöllőre rándult szalonka-vadászatra, makacs lábbaja miatt azonban — melyből azóta már tökéletesen kigyógyult — csak pony lovon lovagolhatván, négy szalonkánál többet nem ejthetett el. Ó Felsége 21-én az esti személyvonattal Bécsbe utazott.

— A királyné ugyancsak március 21-én a reggeli külön vonaton Bécsbe utazott.

— A honvédelmi miniszterium a honvéd mitrailleurseokhoz a felesszámu tüzérségi lovakból a bizottságilag meghatározott áron nagyobb mennyiséget megvenni szándékozik, ugyisintén a Grätzban megrendelt 90 új élelmi szekér vonatáról gondoskodni fog.

— Gr. Andrassy Gyula felett vetélkednek a nemzetiségek. A multkor az orosz „Golos“ azt bizonyította hogy muzska, most a „Sloveuské Noviny“ azt állítja, hogy tot ember, pedig utóvégre is székely ember.

— Az 1848-ki közgazdasági miniszterium pecsétje a „N.-Váradi“ szerint Beniczky Adolf n.-várad polgár birtokában van, kinek azt ama miniszterium egyik titkára adta át, ki menekülni volt kénytelen. B. ur e történeti emléket a nemz. muzeumnak akarja átszolgáltatni.

— Az erd. muzeum-egylet igazgató-választmányának szombatán f. hó 25-én d. u. 5 órákor tudományos ülése lesz a tanácsház termében, a melyen dr. Császár Károly népszerű előadást fog tartani a hulló-csillagokról, a gyűlésen nem tagok is megjelenhetnek.

→ „Faust“-ból diszlet-próba volt megint tegnap este. Ez uttal a gépezetet is működésbe hozták, és igen jó sikerrel, meglehetősen gyorsan történnek az által az átváltozások.

— A földmívelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium a fennálló vagy még felállítandó gazdasági tanintézetek, vinczellér képezdék és földmívelő iskoláknak jól készült tanárokkal leendő elláthatása, esetleg vándortanítók kiképzetése czéljából, a következő 1871-2-iki tanévre hat, a gazdasági pályára készülő fiatal embert szándékozik egyenként nyolcz-száz forintnyi államszolg. mellett jeles külföldi tanintézetek látogatására kiküldeni. A pályázati feltételek a „Bud. Közl.“-ben megolvashatók. A folyamodványok f. év aug. 15-ig benyújtandók.

→ Szopornyczás ember. Dézsén, közelebből egy kocsis szopornyczában halt meg. Egy hasonló betegségben levő lőtől kapta meg.

→ Kapcsolatban e hírrel megemlítjük, hogy több vidékről vett tudósítás szerint, az erdélyi részekben sok helyt kiütött e járványos ló-betegség. Enyed-, Tö-

vis-, Gerenden még a tavaly mutatkozott, a mint akkor lapunkban is írtuk.

— Az erdélyi kincstári erdősegekről Diwald Adolf pénzügyminiszteriumi osztálytanácsos terjedelmes kötetre rugó jelentést terjesztett föl a pénzügyminiszterhez, s a jelentés nyomtatásban is megjelenvén, érdekes adatokat nyújtott az erdők állapotának megismertetéséhez. Eszerint a kolozsvári jóságigazgatóság alá tartozik: 521,498 hold erdő, 30,646 hold havas, 6383 hold szántóföld, 10,919 hold rét és kert, 13,044 hold legelő, 136 hold szőlő és 988 hold terméketlen föld, vagyis összesen 583,614 hold, s ebből erdő és havas 94.6%, mezőgazdaságilag használt föld 54%. Ezenkívül van több száz különféle ház. Az erdők ezen kimutatott terjedelmére nézve azonban jótállást senki sem képes vállalni, miután az adatok régi térképekről vettek, s a valódi térség kipuhatolni csak pontos új fölmérések útján lehet.

— Érdekes életbiztosítási esetet ír le a „P. N.“ mondván: „Hogy az életbiztosítás ma már mind mélyebb rétegekben terjedt el a társadalomban, az köz-tudomásu dolog, hanem hogy az ugynevezett „societas“ legmagasabb csucsait is érinti már, azt mutatja egy eset, mely az utolsó időben a „Haza“ életbiztosító társulatnál történt. Ez intézetnél tudniillik Metternich hercegnő, a párisi nagy követ neje legifjabb leányának háziasítását ötvenezer forint erejéig biztosította. E tény magában véve érdekes és jellemző; örvendetes továbbá benne, hogy a bécsi legmagasabb aristocratia e képviselője magyar intézeteink egyikét kereste meg bizalmával.“

— (Necrolog.) Volt k. kormányzékai posta, utóbb a m. k. belügyminiszteriumhoz kinevezett, s az erd. kir. biztossághoz beosztott janitor id. Szigethy József f. hó 23-án, élte 71-ik évében, végelgyen-gülés folytán, a halotti szentségekben részesülve, megszünt élni. A boldogultnak hült tetemei f. hó 22-én d. u. 4 órákor fogtak a nagy-piaczon levő leányiskola helyiségéből a köztemetőbe örök nyugalomra elhelyeztetni. Lelkéért az engesztelő sz.-miseáldozat a piaci kath. templomban f. hó 23-án d. e. 10 órákor fog a mindenek Urának bemutatni, mely gyászos szertartásokra a rokonok és résztvevő barátok szomoruan meghívhatnak. Kolozsvárt, március 20-án 1871.

Nemzeti színház. Pénteken, március 24-kén Szeczerbovszka Augusta jutalomjátékául: „Alvajáró.“ Opera 3 felvonásban.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

A közönség köréből.*)

Udvarhelyszék 1871. március.

A „Magyar Polgár“ idei 45. számában Udvarhelyszékről, Bögözből „gróf Kun István“ Zetelaka községét s legkivált ennek előjáróságát az által akarja prostituálni, mintha a jelen évi február 9-én az erdőre fáért küldött szekerei — több más bögözi polgárokéival együtt — a falu végén álló ör s később az előjáróság által is erőszakosan feltartoztatnak volna, s hogy az ezen állítólagos törvénytörés folytatása ellen általa kieszközölt főkirálybírói intézkedés vagy az alattas hivatali közegek által nem respectáltatott, vagy nagyon is csiga-módon talált járn, mert a fennebb jelzett eset másnap ismétlődött. Az oka pedig ennek „gróf Kun István“ szerint abban lenne keresendő: „ne hogy az idegenek bejutása és lehető kapacitatioja folytán Zetelaka község választópolgárainak valamelyike „jobboldali álláspontjáról eltántorodjék.“

Két ok indít arra, hogy e méltatlan vádat felelet nélkül ne hagyjam, t. i. hogy Zetelaka község és főkép

*) Az e rovat alatt megjelenő közlemények tartalmaért az aláíró felelős. Szerk.

a zetelaki előjáróság alaptalanul gáncsolt becsülete restituáltassék és hogy a hanyagságukat ferdítés és hazugság által elpalástolni akaró cselédek által tévedésbe hozott „gróf Kun István“ a dolog valódi állásáról magának tiszta tudomást szerezhesten.

Mindenekelőtt azonban feltűnőnek látszik előttem azon gáncsoskodás, a melyet a nyilatkozat sorai között a „közégi őrség“ mi nálunk régi idő óta divó intézménye ellen látok irányulva lenni. Egyébiránt azt hiszem ezen eljárás azon tévedésen alapszik, hogy a tisztelt grófnak nincs tudomása arról, miszerint Zetelaka község a belügyminiszteriumnak 1869. évi 963 eln. sz. a kibocsátott intézménye alapján a rendőri és a közigazgatási hatóságokkal van felruházva, s mint ilyen kétségen kívül joggal bír arra is, hogy a rend fenntartása tekintetéből bárhova és bármikor öröket állíthasson fel; — s én — ki ez idő szerint belügyminiszteri megerősítés mellett a jelzett hatósági eljárást vezetem, biztosíthatok mindenkit arról, hogy Zetelakán rendőrök nem csak a kérdéses alkalommal, de mindenkor voltak és vannak felállítva.... S vajha ezen intézmény, a mely által annyi rosznak eleje vehető — minden községben meghonosulna!!

De ad rem: teljesen valótlán az, mintha valamely bögözi erdő az erdőbe juthatástól valóki által elzáratott volna; valótlán, hogy a farozádi járási dulloi hivatal a gróf ur által kieszközölt főkirálybírói intézkedést nem respectálta, (sőt ellenkezőleg minden halasztás nélkül kezeinkhez juttatta); és végül valótlán, mintha az előjáróság a vett felsőbb rendelet utmutatása szerint a legszigorubbán el nem járt volna. (Tessék bárkinek átolvasni az azon alkalommal felvett vizsgálati jegyzőkönyvet s meg fog győződni állításaim igaz voltáról!)

Ellenben be kell ismernem, hogy bögözi polgártársaink a gróf ur által jelzett napokon eddig soha nem tapasztalt számban árasztották el községünket, de eljárásukból ítélve ez egyszer nem tűzi fáért fáradoztak oda, a mi világosan kitűnik az általuk uton-utfélen hangoztatott következő kifejezésekből:

„Ne hallgassatok az előjárókra és a papokra, mert azok egytől-egyig meg vannak vesztegedve! de hát mire való is az a vallás? Miért hizlaljátok a papokat? El velők a pokolba!“ stb.

Itélien most a nagyon tisztelt olvasó közönség a felett: ha valjon a zetelaki előjáróság követelt-e el törvénytörést akkor, a midőn ezeket a „bögözi erdőket“ bátorkodott figyelmeztetni arra, hogy magát a társadalmi rendet legalább kimélik meg a fejszecsapásoktól!

Zetelaka község és annak előjárósága nevében Szabó Gergely m. k. k. bíró.

N y i l t t é r .

5—40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám I-ső emelet 14 sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Hivatalos.

Sz. 5781 — 1871.

2—3 (104)

Hirdetmény.

Miután az 1871-ik év február 6-ra hirdetett pályázat a várakozásnak nem felelt meg, a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak az 1871-ik év február hó 22-én 8908 sz. alatt kelt rendelete következtében, a Maros-Portus-nagy-szebeni vonalon folyó 1871-ik évben a temesvári-arádi vasutvonalnak a forgalomban leendő átbocsátásának idejétől kezdve 1871 december végéig történendő dohány szállítás végett idej aprilis 12-én déli 12 óráig írásbeli ajánlatok utján tartandó újabb pályázat nyitattik.

A szabályszerűleg felszerelt 50 krral bélyegzett és a vagyoni állást igazoló bizonyítványnyal is ellátott írásbeli ajánlatok o m. kir. pénzügy igazgatóságának elnöki irodájában a fennmilitett határidő eltelle előtt benyújtandók.

Az ajánlat tevőnek köteleznie kell magát, miszerint a fennjelzett időtartam alatt a temesvári dohánygyárból eredő dohányterméket az az a közönséges és mérsékelt áru vágott dohány valamint a fumei gyárból eredő gyártmányokat — Maros-Portusól-Nagy-Szebenbe és Brassóba vagy onnét vissza Maros-Portusra a szerződésileg meghatározandó legrovidebb idő alatt még pedig: M.-Portusól-Szebenbe 4. Brassóba pedig 10 nap alatt a felrakodási és lerakodási időt is bele számítva át fogja szállítani.

Az olyképen benyújtandó ajánlatban az említett utvonatra a szebeni vagy brassói állomások szerint külön külön egyenként megnevezendő utvonatokra oda és vissza teendő aján-

lati összevegek egy bécsi mázsának megfelelő mennyiség szerinti számmal és írásban kijelölendő.

A bántapénz 200 szóval kétszáz forinttal o. é. készpénzben leteendő és az ebbeli pénztári melyek a kolozsvári és n.-szebeni m. kir. pénzügy igazgatóság csatlolandó. — Azon bá- ügyigazgatóság elnöki irodájában betekintésre kitérva vannak, — magát feltétlenül alá veti.

A vállalkozó köteles a megtörtént értesítés után a szerződvény aláírása végett a m. kir. pénzügy igazgatóságnál haladéknél megjelenni.

A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

Kolozsvárt 1871 martius 11-én.

Itt mulatása csak még néhány napig tart.

Maros-Vásárhely t. cz. lakosságának becses figyelmébe ajánlom, hogy én

Mikulitz Eugenia lábbetegségekre nézve olasz kir. szabadalmazott műorvos,

tyúkszemet és benőtt körmeket alig néhány perc alatt, vágó műszer, rágoszerek nélkül, elhárítom.

Öndicsekvés nélkül jogosan állíthatom, hogy e szakmában eddig egyetlen vagyok, a kinek sikerült, egyszerű de titokteljes művészi módon mindenféle tyúkszemet örökre és fájdalom nélkül meggyógyítani.

Kész vagyok e tudományt orvos urakkal közölni s velők titkomat tudatni.

Katonákat és cselédeket félárért gyógyítok.

található a „Nap“-hoz címzett szállodában a 4. számú szobában.

Ny. Gámán János örököseinél Kolozsvárt.

Általános óvszer,

a legújabb tudományos tapasztalatok alapján összeállított, legbiztosabb és legjobb gyógyszer minden előforduló, még üdült

betegségeiben is a nemi szerveknek,

(férfiak és nők titkos betegségei),

valamint védszer ragályosodás ellen, és az elgyengült nemi munkásság megerősítésére és felelevenítésére sokszorosan bebizonyult s a legelső tudományos tekintélyek által elismert szer.

A gyógyítás fájdalom nélkül történik s nem gátolja a hivatást, úgy hogy ez által szemérmes szenvedőknek és utazóknak is alkalom van nyújtva, bajaikat második személyek közbejövetele nélkül is gyorsan és gyökeresen meggyógyíthatni.

1 skatulya ára használati utasítással együtt 4 ft göngyölés 20 kr. Elárusítóknak aránylagos engedély.

Valódi minőségben és legszigorubb titoktartás mellett kapható postai utánvét (vagy készpénz beküldés mellett tetszés szerinti betűjegy alatt)

Dr. LANG WILMOS-tól

Bécsben, Burggasse Nr. 47.

2—20 (94)

3—6

A Németország első gyógyászati testületétől megvizsgált s a magyar cs. kir. helytartóság által kitűnő használatba végett szabadalmazott

c s ú z g y o l e s

mindennemű csúsz, köszvény, tagnyílalás, mell, hát és gerincz-fájás, lábcsőz, fejszőz, dagadt részek, podagra, marjulások és oldalnyílalások ellen, biztos sikerrel mint első gyorsan és biztosan gyógyító-szer. 1 nyaláb 1 ft 5 kr, kettős nyaláb nehéz fájdalmak ellen 2 ft 10 kr o. é.

párisi általános ragasz

Buron doctortól, mindenféle seb, geny, daganat, tyúkszem és fagy ellen. Egy tégyel használati utasítással 35 kr. Egyedül valódi minőségben kapható: Kolozsvárt Engel J. gyógyszer-tárában, és Wolff János urnál gyógyszerész Kolozsvárt.

(94)